

Kruszwica, 28 listopada 2024 r.

AD.DG.152.14.2024

**Rada rodziców
w Szkole Podstawowej
im. Janusza Kusocińskiego w Polanowicach,
Rodzice uczniów i Absolwenci
Szkoły Podstawowej
im. Janusza Kusocińskiego w Polanowicach
oraz Mieszkańcy**

W odpowiedzi na petycję z dnia 22 października 2024 r. (data wpływu 31.10.2024 r.), w której „(...) wyrażają Państwo *kategoryczny sprzeciw wobec propozycji likwidacji Szkoły Podstawowej w Polanowicach (...)*” informuję, że zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) przyjmuję do wiadomości Państwa petycję, jako zmaterializowane w tej formie stanowisko w przedmiocie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Polanowicach, a także jako wyraz Państwa niezadowolenia i odpowiedź na przedstawioną podczas spotkania z Burmistrzem Kruszwicy w dniu 17 października 2024 r. informację o zamiarze likwidacji Szkoły.

Pragnę jednocześnie nadmienić, że planowana likwidacja Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Polanowicach nie świadczy, jak Państwo twierdzą, o braku wizji na przyszłość i spoglądaniu tylko na bieżące sprawy.

Od co najmniej czterech lat w Gminie Kruszwica mamy do czynienia z malejącą drastycznie liczbą urodzeń oraz rosnącymi kosztami, które Gmina ponosi na funkcjonowanie szkół.

Dla porównania, w 2023 roku w całej Gminie Kruszwica zarejestrowano 109 urodzeń, podczas gdy w Polsce w tym samym roku urodziło się 272 tys. dzieci. Prognozy na 2024 rok wskazują, że w Polsce liczba urodzeń wyniesie około 256 tys. dzieci, a w Gminie Kruszwica w latach 2025–2027 urodzi się około 279 dzieci, co daje średnio 93 dzieci rocznie. Z tych dzieci do szkół prowadzonych przez naszą Gminę trafić może nie więcej niż 79 dzieci rocznie. Warto podkreślić, że w oddziałach zerowych Szkoły Podstawowej nr 1 w Kruszwicy obecnie uczęszcza 74 dzieci.

Pierwsze skutki postępującego kryzysu demograficznego są już widoczne w prowadzonych przez Gminę Kruszwica przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Już od bieżącego roku szkolnego nastąpił spadek liczby tych dzieci o 3,31 % w stosunku do roku szkolnego 2023/2024, tj. z 513 dzieci uczęszczających do przedszkola lub oddziału przedszkolnego do 496 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w bieżącym roku. W roku szkolnym 2025/2026 prognozuje się spadek o 8,58 % w stosunku do roku szkolnego 2023/2024, tj. z 513 dzieci uczęszczających do przedszkola lub oddziału przedszkolnego do ok. 469 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W roku szkolnym 2027/2028,

tj. za 3 lata, kiedy do przedszkoli pójdą dzieci urodzone w 2024 r., liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym spadnie zdecydowanie poniżej 400 dzieci, a dokładnie do ok. 378 dzieci, tj. o 26,31 % dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym mniej od liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2023/2024. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że to o ponad ¼ dzieci mniej niż cztery lata wcześniej. Z kolei już za niespełna 5 lat liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym spadnie do ok. 304 dzieci, tj. o 40,74% mniej niż we wspomnianym roku szkolnym 2023/2024 r. Prognozuje się, że kolejna bariera zostanie przekroczona za niespełna 6 lat, kiedy to liczba dzieci spadnie do ok. 290 dzieci. To jest o 43,46% dzieci mniej niż w roku 2023. To oznacza, że prognozowana liczba dzieci w przedszkolach w 2030 r. spadnie w stosunku do roku 2023 o ok. 223 osoby.

To oczywiste, że w konsekwencji równie źle rysuje się przyszłość w stosunku do liczby uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Kruszwica.

Jeszcze 2018 r. do szkół prowadzonych przez Gminę Kruszwica uczęszczało 1337 uczniów, dzisiaj według stanu na dzień 30 września 2024 r. do szkół prowadzonych przez Gminę Kruszwica uczęszcza 1102 uczniów. To oznacza, że przez sześć lat w szkołach ubyło 235 uczniów, a liczba szkół nie uległa zmianie. Według stanu na dzień 30 września 2024 r. w Szkole Podstawowej nr 1 w Kruszwicy było 414 uczniów, w Szkole Podstawowej nr 2 w Kruszwicy było 282 uczniów, w Szkole Podstawowej w Chełmcach było 102 uczniów, w Szkole Podstawowej w Woli Wapowskiej było 102 uczniów, w Szkole Podstawowej w Sławsku Wielkim było 91 uczniów, w Szkole Podstawowej w Rusinowie było 59 uczniów i Szkoła Podstawowa w Polanowicach było 52 uczniów.

Jeszcze 6 lat temu w Szkole Podstawowej w Polanowicach uczyło się 81 uczniów. Dzisiaj po 6 latach uczniów w Szkole Podstawowej w Polanowicach jest o blisko 36 % mniej. 6 lat temu do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 31 dzieci, dzisiaj po 6 latach jest ich o 29 % mniej.

Co ciekawe jeszcze 8 lat temu, kiedy szkoły podstawowe były sześcioklasowe, do Szkoły Podstawowej w Polanowicach uczęszczało 61 dzieci tj. o blisko 15% więcej uczniów niż obecnie. Wtedy również w szkole nie było I klasy. Pierwszej klasy nie było w Szkole Podstawowej w Polanowicach również w roku szkolnym 2016/2017, nie jej również w obecnym roku szkolnym. W roku szkolnym 2025/2026 r. uczniów w klasie pierwszej będzie prawdopodobnie tylko 7 i bardzo niepewne jest utworzenie klasy pierwszej w kolejnym roku szkolnym 2026/2027, ponieważ obecnie w oddziale przedszkolnym przy Szkole Podstawowej w Polanowicach jest tylko 4 pięciolatków.

Niestety wraz z malejącą liczbą uczniów w szkołach w budżecie Gminy rosną wydatki na oświatę, w 2021 r. było to 25 500 021, 00 zł, co stanowiło 29 % wydatków bieżących, w 2022 r. było to 27 382 030, 00, co stanowiło 28% wydatków bieżących, w roku 2023 było to 30 355 739, 00 zł, co stanowiło 34% wydatków bieżących, w roku 2024 r. będzie to 39 559 880, 00 zł, co stanowić będzie 38 % wydatków bieżących, a na rok 2025 zaplanowano 41 831 146, 24 zł, co stanowić będzie ponad 38% wydatków bieżących.

To właśnie wobec perspektywy rosnących wydatków bieżących na oświatę i malejącą liczbę uczniów w szkołach konieczne jest podejmowanie kroków w kierunku racjonalizacji sieci

szkół przez likwidację niektórych z nich, co w odbiorze osób bezpośrednio zainteresowanych jest co najmniej niepopularne.

Sytuacja, kiedy w danej szkole, po dokonanych naborze, nie powstaje pierwsza klasa, nabory w kolejnych latach nie rekompensują liczbowo wcześniejszego braku naboru, a brak pierwszej klasy powtarza się w następnych latach, jest sygnałem do podjęcia zdecydowanych działań.

W swej petycji w obronie Szkoły podnoszą Państwo kwestię indywidualizacji nauczania i wsparcia każdego ucznia dzięki małej liczbie uczniów w klasach. To oczywiste, że łatwiej pracuje się z małą liczną klasą i teoretycznie mniejsza liczba uczniów powinna wynosić z zajęć lekcyjnych stosunkowo najwięcej, ale gdyby fakt małej liczby uczniów w klasach miał rzeczywiste przełożenie na wyniki w nauce, to uczniowie Szkoły Podstawowej w Polanowicach osiągaliby najlepsze wyniki w Gminie podczas egzaminu ósmoklasisty, a tak nie jest. Piszecie Państwo, że małe liczne klasy „(...) ułatwiają zaangażowanie wychowanków w zajęcia, rozwiązywanie ich problemów oraz zacieśnianie relacji.” Istnieją jednak również opracowania naukowe, z których wynika, że małe liczne klasy mają też swoje wady.

„Podstawową wadą klas mało licznych jest zbyt mała liczba kolegów i koleżanek. Potrzeby przynależności do grupy w najmniej licznych klasach nie są zaspokojone na optymalnym poziomie tak jak większość innych potrzeb społecznych uczniów na forum klasy. Małe grupy klasowe są wprawdzie korzystne dla indywidualizacji pracy z dziećmi, ale dla możliwości organizowania życia społecznego w klasie stwarzają już warunki niekorzystne. Wyniki badań dowodzą, że stosunkowo najlepsze warunki rozwojowe dla uczniów klas I-III stwarzają średnio liczne grupy klasowe, liczące od 14 do 27 uczniów. W takiej grupie najwięcej rodzajów potrzeb społecznych jest zaspokojonych na optymalnym i umiarkowanym poziomie, a najmniej na poziomie niskim. Uczniowie z klas średnio licznych w stopniu optymalnym odczuwają zaspokojenie potrzeb związanych z możliwością znalezienia w klasie szkolnej swojej ulubionej koleżanki lub ulubionego kolegi.”¹

Podczas wspomnianego wcześniej spotkania ze społecznością Szkoły Podstawowej w Polanowicach w dniu 17 października 2024 r. zaproponowane zostało przeniesienie dzieci z Polanowic do Szkoły Podstawowej w Sławsku Wielkim. Po połączeniu tych dwóch szkół 1 września 2025 r. w I klasie byłoby 18 uczniów, w II klasie byłoby 12 uczniów, w III klasie byłoby 24 uczniów, w IV klasie byłoby 18 uczniów, w V klasie byłoby 17 uczniów, w VI klasie 20 uczniów, w VII klasie 18 uczniów, w VIII klasie 20 uczniów. Poza klasą III byłyby to nadal średnio liczebne klasy na poziomie średnio 18,37 uczniów w oddziale. To mniej niż obecnie w Szkole Podstawowej nr 2 w Kruszwicy, gdzie średnia liczba uczniów w oddziale wynosi obecnie 20,14 oraz w Szkole Podstawowej nr 1 w Kruszwicy 21,78. Ponadto takie rozwiązanie gwarantuje Państwu, że każdy uczeń ze Szkoły w Polanowicach uczyłby się nadal ze swoimi kolegami i koleżankami z klasy w jednej klasie w innej szkole. Bardzo podobnie sytuacja wyglądałaby w Szkole Podstawowej nr 2 w Kruszwicy po przyjęciu wszystkich uczniów ze Szkoły w Polanowicach tyle, że średnio w klasie uczyłoby

¹Zuzanna Zbróg www.edukaciadialog.pl Czasopismo styczeń 2007 r.

się 23,06. Tak więc w przypadku przeniesienia uczniów z Polanowic do Szkoły Podstawowej w Sławsku Wielkim dyskomfort polegający na tym, że dzieci z Polanowic znajdą się nagle w dużej szkole, byłby mniejszy niż w Szkole Podstawowej nr 2 w Kruszwicy, choć i w tej szkole praktycznie wszyscy uczniowie z danej klasy ze Szkoły w Polanowicach nie byłiby rozdzieleni i nadal uczyliby się w jednej klasie Szkoły Podstawowej nr 2 w Kruszwicy.

W petycji podnosicie Państwo, że „(...) nauczyciele znają dzieci i rodziców, wiedzą z jakimi problemami Państwo się borykacie, a w innej szkole oddalonej o kilkanaście kilometrów od domu dzieci, jak i rodzice na pewno nie będą mieli takiego wsparcia.”

Ten wskazany przez Państwa argument na pewno nie jest bez znaczenia, ale ewentualny brak wsparcia dla ucznia i jego rodziców będzie miał miejsce, jeżeli Państwo zdecydowałiby w przyszłości zapisać dzieci do różnych szkół i nastąpiłoby przez to rozproszenie społeczności uczniowskiej Szkoły Podstawowej w Polanowicach. Jeżeli jednak w przyszłości zdecydują Państwo solidarnie zapisać dzieci do jednej z prowadzonych przez Gminę szkół, tak, jak solidarnie podpisaliście petycję sprzeciwiającą się likwidacji Szkoły w Polanowicach, zapewniamy Państwa, że Wasze dzieci i Państwo nie zostaniecie bez pomocy, bo grupa uczniów ze Szkoły w Polanowicach będzie stanowić w np. w Szkole Podstawowej w Sławsku Wielkim ponad 35 % ogólnej liczby uczniów. Będzie to zatem na tyle liczna grupa dzieci, że nie sposób będzie przeoczyć problemów tej grupy dzieci i pozostawić je bez właściwej reakcji.

W petycji poruszają Państwo również jako problematyczną kwestię dowozu dzieci do szkoły. I w tym miejscu zgadzamy się z Państwem. Rozumiemy problem, ale należy również zwrócić uwagę, że już dzisiaj autobusem szkolnym lub przez rodziców dowożonych jest do Waszej szkoły 55 % uczniów i przedszkolaków, a z samych Polanowic do szkoły uczęszcza jedynie 23 uczniów i 9 przedszkolaków.

Z pozostałych szkół wiejskich prowadzonych przez Gminę Kruszwica autobusami szkolnymi dowozimy: do Szkoły Podstawowej w Woli Wapowskiej 96 % dzieci; do Szkoły Podstawowej w Rusinowie 97 % dzieci; do Szkoły Podstawowej w Sławsku Wielkim 70 % dzieci; do Szkoły Podstawowej w Chełmcach 51 % dzieci.

Oczywistym jest fakt, że dojazdy do szkoły dla dzieci z Polanowic będą utrudnieniem tak samo, jak wydłużenie czasu dojazdu do szkoły pozostałym dzieciom Waszej Szkoły, ale dołożymy wszelkich starań, żeby były one jak najmniej uciążliwe. Dowozy do szkoły i powroty ze szkoły dostosujemy do planu lekcji, tak żeby dzieci z Polanowic nie musiały czekać po zajęciach w świetlicy tylko od razu wracały do domu. W ten sposób ograniczymy podnoszony przez Państwa problem, że dzieci będą wracać do domu zmęczone i głodne. Jeżeli jako szkoła, która przyjmie dzieci ze Szkoły w Polanowicach wskazana zostanie np. Szkoła Podstawowa nr 2 w Kruszwicy dzieci będą mogły korzystać z obiadów ze stołówki szkolnej. Ponadto w szkole, którą wskażemy jako tą, która przyjmie dzieci z Polanowic, zwiększymy godzinowy wymiar opieki świetlicowej, żeby dzieci dowożone do szkoły lub odbierane ze szkoły przez rodziców miały zapewnioną opiekę zarówno przed jak i po zajęciach lekcyjnych.

Jedynym czego nie jesteśmy w stanie Państwu zapewnić to poruszonej w petycji kwestii odwożenia poszczególnych dzieci bezpośrednio do miejsca zamieszkania. Niestety zarówno

autobus dowożący dzieci do szkoły, jak i odwożący dzieci ze szkoły będzie jechał ustaloną trasą i będzie zatrzymywał się na przystankach, gdzie dzieci będą wsiadać lub wysiadać. Dowóz dzieci do szkół już dzisiaj tak funkcjonuje i w tej kwestii nic się nie zmieni, ale zapewniam Państwa, że dysponujemy odpowiednim rozeznaniem i środkami, które umożliwią nam tak poprowadzić trasy przejazdu dla uczniów z obwodu Szkoły Podstawowej w Polanowicach, żeby zoptymalizować czas przejazdu poprzez utrzymanie i wydłużenie obecnego kursu oraz wprowadzenie drugiego nowego, to realnie skróci czas przejazdu uczniów autobusem.

Trudno nie zgodzić się z Państwa uwagą, że ustawodawca w ustawie o samorządzie gminnym ustanowił przepis zobowiązujący radnego do kierowania się dobrem wspólnoty samorządowej gminy. Dokładnie cytowany przez Państwa art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn.zm.) brzmi następująco: *„Radny obowiązany jest kierować się dobrem wspólnoty samorządowej gminy. Radny utrzymuje stałą więź z mieszkańcami oraz ich organizacjami, a w szczególności przyjmuje zgłaszane przez mieszkańców gminy postulaty i przedstawia je organom gminy do rozpatrzenia, nie jest jednak związany instrukcjami wyborców.”* Jak czytamy w komentarzu do przedmiotowego przepisu *„Wedle ustawy celem nadrzędnym ma być zawsze dobro gminy jako całości, a nie dobro określonej, czasem wąskiej grupy wyborców. Należy podkreślić, że bardzo często radny, uczestnicząc w podejmowaniu uchwał, będzie musiał rozstrzygać takie dylematy we własnym sumieniu. Zgodnie jednak z ustawą powinien w takim przypadku kierować się zawsze dobrem nadrzędnym, którym jest dobro gminnej wspólnoty samorządowej. Wszelkie jednak postulaty zgłaszane radnemu przez wyborców powinien on przedstawiać właściwym organom gminy do rozpatrzenia, zgodnie z ich właściwością. Jeśli sprawa nie leży w zakresie właściwości organów gminy, radny powinien o tym poinformować wyborców.”*²

Podobnie rzecz ma się z cytowanym przez Państwa art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w petycji piszecie Państwo: *„Art. 71 Konstytucji RP głosi, że państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny.”*I dalej piszecie Państwo: *„Apelujemy zatem o podjęcie działań, które doprowadzą do faktycznej realizacji tej konstytucyjnej zasady. Apelujemy o realną i skuteczną politykę prorodzinną mającą na celu wspieranie, a nie niszczenie.”*

Cytowany art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej brzmi następująco: *„ust. 1. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Ust. 2. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa.”*

Cytowany przepis nie dotyczy w żadnej mierze zmiany sytuacji rodzinnej w wyniku zmiany miejsca pobierania nauki przez dziecko oraz idącej za nim zmiany w codziennym funkcjonowaniu rodziny.

² Dolnicki Bogdan (red) Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, wyd. III WKP 2021

Zapewniam Państwa, że o podjęciu działań w kierunku optymalizacji sieci szkół prowadzonych przez Gminę Kruszwica nie zdecydował zamiar ani cel, jak to określił Państwo „(...) niszczenia wspólnoty (...)”. Zapewniam również, że celem racjonalizacji sieci szkół w naszej Gminie nie jest, jak Państwo wskazują „(...) uzyskanie korzyści przez organy samorządowe.”

Naszym celem jest ograniczenie systematycznie rosnących kosztów utrzymania szkół szczególnie w sytuacji, gdy połączenie dwóch najmniejszych z nieco większymi nie spowoduje pogorszenia warunków nauki.

Pozyskane w ten sposób oszczędności zostaną przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb naszej wspólnoty samorządowej tj. na potrzeby wszystkich mieszkańców Gminy Kruszwica.

Brak reformy szkół będzie wymuszał szukanie oszczędności. W sposób naturalny oszczędności dotkną również szkoły i to wszystkie siedem szkół, a nie tylko Szkołę Podstawową w Polanowicach. Może to być szczególnie dotkliwie z uwagi na rosnące koszty utrzymania obiektów w związku m.in. z rosnącymi cenami energii cieplnej czy elektrycznej. Przez to w najbliższych latach na duże trudności narażony zostanie proces inwestycyjny szczególnie w miejskich szkołach, w których za kilka, kilkanaście lat **prawdopodobnie będą mogły** uczyć się dzieci z całej Gminy Kruszwica. Z powodu nieograniczenia wydatków w najbliższym czasie będziemy napotykać trudności w procesie inwestycyjnym dotyczącym między innymi budowy i bieżącego utrzymania dróg, a dobrze utrzymana sieć dróg będzie miała w przyszłości bezpośrednie przełożenie na skrócenie czasu przejazdu dzieci do szkół.

Już w najbliższym czasie możemy mieć trudności z realizacją na optymalnym poziomie zaplanowanych dla uczniów projektów takich jak „Przedszkolaki z klasą, mającego na celu rozwój edukacji przedszkolnej, „Z wiedzą w przyszłość”, którego celem będzie wsparcie innowacyjnych metod nauczania, Lokalnego Programu Nauki Pływania - „Umiem pływać, czy też Projektu LOWE (Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji) – umożliwiającego integrację rodzin ze szkołą i rozwój kompetencji społecznych mieszkańców.

Reasumując powyższe, stwierdzić należy, że wobec argumentów natury demograficznej i ekonomicznej organ prowadzący szkołę Podstawową im. Janusza Kusocińskiego w Polanowicach, jako podmiot ustawowo zobowiązany do racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi zmuszony jest do podejmowania różnych działań w tym optymalizacji sieci szkół w stosunku do liczby uczniów do nich uczęszczających.

Otrzymują:

- 1) adresat;
- 2) a/a.

Burmistrz

Mikołaj Bogdanowicz